

६६ के.व्ही व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांसाठी उभारण्यात येणा-या मनो-याने व्याप्त जमिन व वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी देण्यात येणा-या मोबदल्याबाबत सुधारित धोरणाच्या अनुषंगाने अनुसरावयाची कार्यपद्धती निश्चित करणेबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक:- ०१ डिसेंबर, २०२२

वाचा:- १) शासन निर्णय उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग क्रमांक: पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दिनांक ०२.११.२०२२.

२) मुख्य अभियंता, राज्य पारेषण उपक्रम यांचे पत्र क्र. म.रा.वि.पा.कं.म/ सां.का./ मु.अ./ रा.पा.ऊ/ ७८९९, दिनांक १०.११.२०२२

प्रस्तावना:-

राज्यात वीज पारेषण परवानाधारक शासकीय/निमशासकीय तसेच खाजगी वीज पारेषण कंपन्यांमार्फत ६६ के.व्ही व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्या उभारल्या जातात. तसेच अस्तित्वात असलेल्या वाहिन्यांची श्रेणीवाढ, दुरुस्ती व नुतनीकरणाची कामे करण्यात येतात. मनोरा व वाहिनी उभारताना तसेच वाहिन्यांची श्रेणीवाढ, दुरुस्ती व नुतनीकरणाची कामे करताना शेतीच्या/जमिनीच्या होणा-या नुकसानभरपाईपोटी मोबदला देण्यासंदर्भात उर्जा मंत्रालय, भारत सरकार यांनी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना व विविध पारेषण परवानाधारक यांना पारेषण वाहिनी उभारताना येणा-या अडी-अडचणी तसेच जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी संबंधित शेतकरी व जमिनधारकांना देण्यात येणा-या मोबदल्यात वाढ करण्याबाबत राज्यातील महापारेषण कंपनी, लोकप्रतिनिधी, शेतकरी/जमिन धारक, सामान्य नागरीक व विविध पारेषण परवानाधारक यांनी केलेल्या मागणी/विनंतीच्या अनुषंगाने शासनाने वाचा येथील दि. ०२.११.२०२२ च्या शासन निर्णय अन्वये सुधारित धोरण निर्गमित केले आहे. सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. २.६ व ४ येथे अनुक्रमे उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समिती व जिल्हास्तरीय अपिलीय समितीची सविस्तर कार्यकक्षा व कार्यपद्धती व सुधारित धोरणाच्या अनुषंगाने अनुसरावयाची कार्यपद्धती उर्जा विभागामार्फत स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येईल व तसे आदेश निर्गमित करण्यात येतील असे नमूद करण्यात आले आहे. त्यानुसार राज्य पारेषण उपक्रमाने त्यांच्या स्तरावर शासनाने कळविल्याप्रमाणे मुख्य अभियंता (कंत्राटे

व अनुश्रवण) यांच्या अध्यक्षतेखाली सहा सदस्यीय समिती गठीत केली होती. राज्य पारेषण उपक्रमाने सदर समितीचा शिफारशीसह अहवाल दि. १०.११.२०२२ च्या पत्रान्वये शासनास सादर केला आहे. शासनाने घोषित केलेले धोरण व त्या अनुषंगाने राज्य पारेषण उपक्रमाने सादर केलेल्या अहवालानुसार उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समिती व जिल्हास्तरीय अपिलिय समितीची कार्यकक्षा व कार्यपद्धती आणि सुधारित धोरणाच्या अनुषंगाने अनुसरावयाची सर्वसाधारण कार्यपद्धती निश्चित करून आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

शासन निर्णय उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दि.०२.११.२०२२ अन्वये महापारेषण व इतर पारेषण परवानाधारक कंपन्यांकडून अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांसाठी उभारण्यात येणा-या मनो-यामुळे व्यापलेल्या जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटीचा व वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीच्या होणा-या नुकसानभरपाईपोटीचा मोबदला देण्याच्या सुधारित धोरणाची अंमलबजावणी करण्याच्या अनुषंगाने उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समिती व जिल्हास्तरीय अपिलिय समितीची कार्यकक्षा व कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

अ) सुधारित धोरणाची अंमलबजावणीबाबत खालील प्रमाणे सर्वसाधारण कार्यपद्धती राहिल:-

- १) या शासन निर्णयान्वये निश्चित करण्यात आलेली कार्यपद्धती सर्व शासकीय/निमशासकीय तथा खाजगी पारेषण परवानाधारक कंपन्यांमार्फत उभारण्यात येणा-या/उभारणीचे काम सुरु असलेल्या सर्व अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांना लागू राहिल.
- २) शासन निर्णय दि. ०२.११.२०२२ मधील अनुक्रमांक १ ते ३ येथे विहित केल्यानुसार अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्या उभारताना संबंधित शेतकरी/जमिन मालकांच्या जमिनीच्या होणा-या नुकसानभरपाईपोटी देण्यात येणारा मोबदला निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून संबंधित शेत/जमीन मालक/धारकांना अदा करावा.
- ३) नुकसान झालेल्या जमिनीचे मोजमाप झाल्यानंतर आकारण्यात येणारे दर हे शेतजमिनीसाठी हेक्टर मध्ये विहित केलेले दर व अकृषक झालेल्या जमिनीचे चौरस मिटर मध्ये विहित केलेले दर विचारात घ्यावे.
- ४) संबंधित शेतकरी/जमिन मालकांच्या जमिनीची आवश्यक असलेली कागदपत्रे, गांव नमुना नंबर सात-बारा, रु. १००/- च्या स्टॅम्पपेपरवर संमतीपत्र/प्रतिज्ञापत्र/मुखत्यारपत्र/नोटरीकृत हमीपत्र संबंधित शेतकरी / जमिन मालकांकडून संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने प्राप्त करून घ्यावीत.

- ५) (अ) अति उच्चदाब वाहिनीची ज्या शेत वा इतर जमिनीतून उभारणी करण्यात येणार आहे/उभारणीचे काम सुरु आहे अशा भागातील शेत वा अन्य जमिनीचे मुद्रांक शुल्क विभागाने ठरविलेले बाजारमुल्य दर-पत्रक (रेडी रेकनर) समितीने प्राप्त करून घ्यावे.
- (ब) अति उच्चदाब वाहिनीच्या प्रकल्पाचे संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने काम सुरु केल्याच्या दिनांकालगतच्या मागील तीन वर्षात त्या त्या भागात/लगतच्या गट/ सर्व्हे नंबर मध्ये झालेल्या जमिनीचे एकूण खरेदी-विक्रीचे व्यवहार मुद्रांक शुल्क विभागाकडून प्राप्त करून घ्यावे व या तीन वर्षातील खरेदी-विक्री व्यवहाराची सरासरी काढावी.
- (क) मुद्रांक शुल्क विभागाकडून प्राप्त झालेले बाजारमुल्य दर पत्रकानुसारचा दर (रेडी रेकनर दर) व मागील तीन वर्षात त्या त्या भागात/लगतच्या गट/ सर्व्हे नंबर मध्ये झालेल्या जमिनीचे एकूण खरेदी-विक्रीचे व्यवहारानुसार आलेला सरासरी दर यापैकी जो दर जास्त असेल तो दर मुल्यांकन निश्चित करण्यासाठी विचारात घेऊन मुल्यांकन समितीने अति उच्चदाब मनोरा व वाहिनी उभारणीसाठी झालेल्या जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदला निश्चित करावा.
- (ड) अति उच्चदाब वाहिनीच्या प्रकल्पास संबंधित पारेषण कंपनीने काम सुरु केल्याच्या दिनांकालगतच्या मागील तीन वर्षात त्या त्या भागात/लगतच्या गट/ सर्व्हे नंबर मध्ये खरेदी-विक्री व्यवहार झाले नसतील अशा शेत/बिगर शेत जमिनीचे मुल्यांकन मुद्रांक शुल्क विभागाने निश्चित केलेल्या बाजारमुल्य दर-पत्रकानुसारच्या दराने (रेडी रेकनर दर) निश्चित करावे.
- ६) अति उच्चदाब मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीच्या क्षेत्राचे मुल्यांकन ठरविताना पुढे नमूद केलेल्या “ब” प्रमाणे व अति उच्चदाब वाहिनीखालील पट्ट्याचे मुल्यांकन ठरविताना पुढे नमूद केलेल्या “क” प्रमाणे वरील (५) च्या अनुषंगाने शेत व बिगर शेत जमिनीचे मुल्यांकन कसे करावे या बाबतचे स्पष्टीकरणात्मक उदाहरण सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-अ** मध्ये देण्यात आले आहे.
- ७) उप विभागीय स्तरीय मूल्यांकन समितीने विहित कार्यपद्धतीनुसार संबंधित शेत जमिन/इतर जमिनीचे मूल्यांकन करून ते संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीस व शेत/जमिन मालकास कळवावे.
- ८) जमिनीच्या मालकी हक्कासंदर्भात व क्षेत्रफळाबाबत वाद उद्भवल्यास शेत/इतर जमिनीची मोजणी व मालकी हक्काबाबत शासन निर्णय दि. ०२.११.२०२२ मधील परिच्छेद क्र. २.२ नुसार तालुका भूमी अभिलेख कार्यालयाकडून खात्री करून घेण्यात यावी. ज्या ठिकाणी या शासन निर्णयाच्या “ब (३)” किंवा “क (५)” नुसार मोका पंचनामानंतर संबंधित शेत/इतर जमिन मालक

- व संबंधित पारेषण कंपनीचा जमिनीचा मालकी हक्क व क्षेत्रफळाबाबत सहमती असेल त्या ठिकाणी भूमी अभिलेख विभागाकडून खात्री करुन घेण्याची आवश्यकता राहणार नाही.
- ९) नुकसानभरपाईपोटीच्या मोबदल्याचा आदेश पारित झाल्यानंतर आदेशामध्ये समाविष्ट असलेल्या व्यक्तीचा जर मृत्यू झाल्यास सदर मोबदला आवश्यक कागदपत्रांची [वारस दाखला (Heirship Certificate)/उत्तराधिकारी प्रमाणपत्र (Succession Certificate)] पूर्तता करुन त्यांच्या कायदेशीर वारसास पारित केलेल्या आदेशानुसार अदा करावा.
- १०) अति उच्चदाब मनो-याखालील जमिनीच्या मोबदल्याची रक्कम समान दोन टप्प्यात देण्यात यावी. पहिल्या टप्प्यात मोबदला मनोरा पायाभरणीच्यावेळी व दुस-या टप्प्यात मोबदला मनोरा उभारणीच्यावेळी देण्यात यावा.
- ११) ज्या जमिनीतून अति उच्चदाब वाहिनी उभारण्यात आली आहे अशा ठिकाणी वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीचा मोबदला प्रत्यक्ष वाहिनी उभारणीच्यावेळी (तारा ओढण्याच्यावेळी-Stringing) देण्यात यावा.
- १२) अति उच्चदाब मनोरा व वाहिनी उभारणीचे काम सुरु असताना जमिनीच्या मालकी हक्कात जर बदल झाल्यास नवीन मालकास उर्वरीत नुकसानभरपाईपोटीचा मोबदला देय राहिल. म्हणजेच जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटीचा मोबदला विहित पद्धतीनुसार टप्प्या टप्प्याने देताना त्या त्या वेळी जमिन ज्याचे नावे असेल त्या जमिन मालकास देण्यात यावा. तसेच पिकांच्या/फळझाडांच्या नुकसानभरपाईपोटीच्या मोबदल्यास त्या त्या वेळचा जमिन मालक / वहिवाटदार पात्र असेल. मात्र असा मोबदला यापूर्वी दिला गेला नसल्याची खात्री करण्यात यावी.
- १३) कार्यान्वित झालेल्या (Commissioned) अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांची क्षमतावाढ व आधुनिकीकरण करताना वाढीव बाधित क्षेत्राचा मोबदला देय राहिल. मात्र उपरोक्त अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांच्या पूर्वीच उभारलेल्या मनो-याचा व वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीचा मोबदला देय राहणार नाही. कोणत्याही परिस्थितीत बाधित जमिनीचा मोबदला एकदाच दिला जाईल याची सर्व संबंधित सक्षम अधिकारी/पारेषण परवानाधारक कंपनी यांनी खबरदारी घ्यावी.
- १४) सदर सुधारित धोरण जाहिर झाल्याच्या दिनांकाला म्हणजेच शासन निर्णय दि. ०२.११.२०२२ रोजी किंवा त्यानंतर सुरु असलेल्या तसेच नविन प्रस्तावित असलेल्या अशा सर्व अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी प्रकल्पांना लागू राहिल. तसेच सदर शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकास सुरु असलेल्या (Under Construction) म्हणजे कार्यान्वित होणे बाकी असलेल्या अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी उभारणीच्या सर्व प्रकल्पास देखील पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू

राहिल. तथापि, काम सुरु असलेल्या म्हणजेच कार्यन्वित होणे बाकी असलेल्या अति उच्चदाब पारेषण वाहिनीच्या प्रकल्पातील ज्या अति उच्चदाब मनो-यांची किंवा अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांमुळे बाधित झालेल्या जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदला अंतिम करून तो अदा करण्यात आला असेल व सुधारित धोरणानुसार अशा अति उच्चदाब मनोरे तथा अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्या यामुळे बाधित झालेल्या जमिनीचा नुकसानभरपाईचा मोबदला जास्त येत असेल तर त्या संबंधित जमिन मालकास फरकाची रक्कम देय राहिल. मात्र जर सुधारित धोरणानुसार जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदला कमी येत असेल तर फरकाची रक्कम संबंधित शेत/जमिन मालकाकडून वसूल केली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

१५) अति उच्चदाब पारेषण वाहिनीच्या मार्गात अनधिकृत बांधकाम करणा-या व्यक्ती/संस्था यांना स्वखर्चाने अनधिकृत/बेकायदेशीर बांधकामे विनाविलंब निष्कासित करण्याबाबत लेखी नोटीस संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीकडून देण्यात यावी. जर अशा अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्या व्यक्ती/संस्था यांनी स्वखर्चाने अशी बांधकामे निष्कासित न केल्यास अशी बेकायदेशीर/अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याची कार्यवाही करण्यासंदर्भात संबंधित विभाग/यंत्रणा/स्थानिक स्वराज्य संस्था/प्राधिकरणे यांना संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीकडून विनाविलंब कळविण्यात यावे. अशा अनधिकृत / बेकायदेशीर बांधकामांमुळे जिवित अथवा वित्त हानी झाल्यास संबंधित पारेषण कंपनी जबाबदार राहणार नाही.

१७) नुकसानभरपाईपोटी देय होणारा मोबदला संबंधित शेतकरी/जमिन मालक यांच्या बँक खात्यात NEFT/RTGS च्या माध्यमातून जमा करावा. अपवादात्मक / असाधारण परिस्थितीत धनादेशाद्वारे नुकसानभरपाईपोटी देय होणारा मोबदला अदा करावा.

१८) एखाद्या जमिनीच्या मोबदल्यासंदर्भात एकापेक्षा जास्त व्यक्तींचा समावेश असल्यास, सदर शेत/जमिन मालक/धारक यांनी रु. १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर संमतीपत्र/ प्रतिज्ञापत्र/ मुखत्यारपत्र/नोटरीकृत हमीपत्र लिहून दिलेल्या संबंधित व्यक्तींपैकी एका व्यक्तीच्या नावावर ऑनलाईन (RTGS/NEFT) पद्धतीचा वापर करून संबंधिताच्या बँक खात्यात जमा करावा. अपवादात्मक परिस्थितीत असा मोबदला धनादेशाद्वारेसुद्धा अदा करता येईल.

१९) अति उच्चदाब वाहिनी उभारणीचा प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर संबंधित जमिन मालकास मोबदला अदा केल्याची नोंद त्यांच्या जमिनीच्या सात-बारा उता-यावर घेण्याकरिता महसूल विभागास संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने कळवावे.

२०) उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समिती किंवा जिल्हास्तरीय अपिलिय समितीकडून सुधारित धोरणानुसार ठरविण्यात आलेला जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटीचा मोबदला संबंधित

शेत/जमिन मालकांना संबंधित शासकीय/निमशासकीय/खाजगी पारेषण परवानाधारक कंपन्या त्यांच्या महसूलातून अदा करतील.

ब) मनो-याने व्याप्त जमिनीचे क्षेत्रफळ, ते मोजण्याची व त्या क्षेत्रफळाच्या मुल्यांकनाची कार्यपद्धती:

- (१) अति उच्चदाब मनो-याने व्याप्त जमिनीची मोजणी करताना मनो-याच्या पायाभरणीसाठी असलेल्या अभिकल्प/अभियांत्रिकी विभागाकडून (डिझाइन डिपार्टमेंट) नामांकित करून दिलेल्या तांत्रिक मानांकनाच्या अधिन राहून केलेल्या मनो-याच्या आरेखनाप्रमाणे (डिझाइन / ड्रॉइंग) चारही पायथ्यांच्या खोदकामाचे क्षेत्रफळ विचारात घ्यावे.
- (२) अति उच्चदाब मनो-याच्या पायथ्याची लांबी व रुंदी ही मिटर या एककात मोजण्यात यावी.
- (३) सदरच्या मोजमापासाठी संबंधित शेतकरी/जमिन मालक/धारक यांच्या समक्ष पंचनामा करून पायथ्याच्या संयुक्त मोजणीस संबंधित पारेषण कंपनीचे प्रतिनिधी व स्थानिक भागातील कोणत्याही दोन व्यक्ती साक्षीदार म्हणून हजर राहतील.
- (४) नुकसान झालेल्या जमिनीचे मोजमाप झाल्यानंतर संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनी अति उच्चदाब मनो-याने व्याप्त जमिनीच्या मोबदल्याचा प्रस्ताव संबंधित उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समितीकडे पाठवतील.
- (५) सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-ब** येथील उदाहरणादाखल दिलेल्या स्पष्टीकरणात्मक रेखाचित्रामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे अति उच्चदाब मनो-याच्या पायथ्याच्या मोबदल्याची गणना खालील सूत्राप्रमाणे करावी.

सूत्र - एकूण मनो-याने व्याप्त बाधित क्षेत्राचा मोबदला = (खोदकामाची लांबी X खोदकामाची रुंदी) X [(बाजार मुल्य दर पत्राकानुसारचा दर (रेडी रेकनर दर)) किंवा (मागील तीन वर्षात झालेल्या जमिन खरेदी विक्री व्यवहाराच्या आधारे अ (५) अनुसार येणारा सरासरी दर) या पैकी जो अधिक असेल तो दर] X २.
- (६) जमिनीची मोजणी केल्यानंतर जमिनीचे क्षेत्रफळ अपूर्णाकात येत असेल तर ती पुढील पूर्णाकास समायोजित करण्यात यावी. (उदा. १२५.२ चौ.मी = १२६ चौ.मी)

क) व्होल्टता स्तरानुसार अति उच्चदाब वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीच्या क्षेत्रफळाची गणना तसेच त्या क्षेत्रफळाच्या मुल्यांकनाची कार्यपद्धती:

सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-क** (१, २ व ३) येथील उदाहरणादाखल दिलेल्या स्पष्टीकरणात्मक रेखाचित्रामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी उभारण्याकरिता उभारण्यात येणा-या मनो-याच्या दोन्ही बाजूकडील प्रत्यक्ष वाहिनीखालील जमिनीचा व्याप्त भाग

तसेच रेखाचित्रामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे पारोषण वाहिन्यांच्या आडव्या झोक्यामधील अंतराने व्याप्त भाग, यात वाहिनीजवळील झाडे, विद्यमान व भविष्यातील संभाव्य विविध बांधकामे इत्यादीमुळे वाहिनीस नुकसान तथा मनुष्यहानी तथा इतर नुकसान होऊ नये यासाठी आवश्यक सुरक्षीत अंतर (RoW Line corridor) राखण्यात येते.

या अनुषंगाने:

- (१) केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने विहित केल्यानुसार वाहिनीच्या पट्ट्याखालील (Line Corridor) जमिनीची रुंदी उदाहरणादाखल सोबत जोडलेल्या **परिशिष्ट-ड** प्रमाणे राहिल. व्होल्टतास्तरानुसार वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीची रुंदी खालीलप्रमाणे राहिल.

व्होल्टता स्तर	वाहिनीच्या पट्ट्याखालील (Line Corridor) जमिनीची रुंदी (मीटर मध्ये)
६६ के.व्ही.	१८
११० के.व्ही.	२२
१३२ के.व्ही.	२७
२२० के.व्ही.	३५
४०० के.व्ही. एकपथ वाहिनी	४६
४०० के.व्ही. द्विपथ वाहिनी	४६
+/- ५०० के.व्ही. एच.व्ही.डी.सी	५२
७६५ के.व्ही. एकपथ वाहिनी	६४
७६५ के.व्ही. द्विपथ वाहिनी	६७
+/- ८०० के.व्ही. एच.व्ही.डी.सी	६९
१२०० के.व्ही.	८९

- (२) ज्या जमिनीतून फक्त अति उच्चदाब वाहिनीच्या तारा गेलेल्या आहेत अशा ठिकाणी फक्त वाहिनीच्या पट्ट्याखाली (Line Corridor) येणा-या जमिनीचा मोबदला अनुज्ञेय राहिल.
- (३) एकपथ/द्विपथ/बहुपथ अति उच्चदाब मनो-यांवरील उजव्या व डाव्या बाजूस असणा-या तारांसाठी मनो-याची मध्य रेषा व व्होल्टता स्तरानुसार असलेल्या वाहिनीच्या पट्ट्यामधील उजव्या व डाव्या बाजुचे समसमान अंतर म्हणजेच रुंदी म्हणून समजण्यात यावी.
- (४) अति उच्चदाब मनो-याच्या मध्य रेषेस शेतातील / जमिनीवरील बांध/ सीमा/ हद्द जेथे छेदतील त्यांच्यातील अंतर हे लांबी म्हणून समजण्यात यावी.

- (५) सदरच्या मोजमापासाठी संबंधित शेतकरी/जमिन मालक/धारक यांच्या समक्ष पंचनामा करून अति उच्चदाब वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीच्या संयुक्त मोजणीस संबंधित पारेषण कंपनीचे प्रतिनिधी व स्थानिक भागातील कोणत्याही दोन व्यक्ती साक्षीदार म्हणून हजर राहतील.
- (६) अति उच्चदाब वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीची लांबी व रुंदी ही मीटर या एककात मोजण्यात यावी.
- (७) जर द्विपथ अथवा बहुपथ अति उच्चदाब मनो-यावर एकाबाजूस अति उच्चदाब वाहिनीचे काम होत असल्यास, वाहिनीच्या पट्ट्याखालील क्षेत्रफळ व मोबदल्याची गणना खालील मुद्दा क्र. ८ (ब) मधील सूत्रानुसार करण्यात यावी. तसेच पूर्वी उभारलेल्या मनो-यावर भविष्यात ज्यावेळी मनो-याच्या दुसऱ्या बाजूस तारा ओढण्याचे काम होईल त्यावेळी वाहिनीच्या पट्ट्याखालील उर्वरीत रुंदीची (Line Corridor ची) नुकसानभरपाई देण्यात यावी. मात्र दोन्ही बाजूस एकाच वेळी तारा ओढल्यास बाधित जमिनीचा मोबदला खालील मुद्दा क्र. ८ (अ) मधील सूत्रानुसार देय राहील.
- (८) अति उच्चदाब वाहिनीच्या पट्ट्याखालील क्षेत्रफळ व मोबदल्याची गणना खालील सूत्रानुसार करण्यात यावी.

अ) द्विपथ मनो-यावरील द्विपथ वाहिनी/ बहुपथ मनो-यावरील बहुपथ वाहनी (For DCDC Line/MCMC Line):

सूत्र - एकूण बाधित क्षेत्रफळाचा मोबदला = [लांबी × (रुंदी × २)] × [बाजार मुल्य दरपत्रकानुसारचा दर (रेडी रेकनर दर) किंवा (मागील तीन वर्षात झालेल्या खरेदी विक्री व्यवहाराच्या आधारे अ (५) अनुसार येणारा सरासरी दर) या पैकी जो अधिक असेल तो दर] × ३०%.*

ब) द्विपथ मनो-यावरील एकपथ वाहिनी म्हणजेच (SCDC Line) /पूर्वी उभारलेल्या द्विपथ मनो-यावर दुसऱ्या बाजूस तारा ओढणे (२nd Ckt Stringing):

सूत्र - एकूण बाधित क्षेत्रफळाचा मोबदला = [लांबी × रुंदी] × [बाजार मुल्य दरपत्रकानुसारचा दर (रेडी रेकनर दर) किंवा (मागील तीन वर्षात झालेल्या खरेदी विक्री व्यवहाराच्या आधारे अ (५) अनुसार येणारा सरासरी दर) या पैकी जो अधिक असेल तो दर] × ३०%.*

(* टिप- वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीच्या मोजणीप्रमाणे आलेल्या क्षेत्रफळाचा मोबदला १५% + जमिनीच्या क्षेत्रफळाच्या मोबदल्या व्यतिरिक्त ना- उपयोगिता भत्ता स्वरूपात अतिरिक्त १५% मोबदला असा एकूण ३०% मोबदला)

ड) पिक, फळे व इतर झाडांची नुकसानभरपाई निश्चित करण्याची कार्यपद्धती:

अति उच्चदाब वीज पारेषण वाहिनी उभारताना संबंधित शेतकरी / जमिन मालकांच्या जमिनीवरील पिके, फळझाडे किंवा इतर झाडांचे नुकसान होते. अशा नुकसानभरपाईपोटी मोबदला दिला जातो. अशा नुकसानभरपाईपोटीचा मोबदला देताना संबंधित विभागाच्या प्रचलित धोरणाप्रमाणे सक्षम अधिका-याने प्रमाणित केल्यानंतर मोबदला संबंधित शेतकरी / जमिन मालकांना देण्यात येतो. या अनुषंगाने-

- (१) अति उच्चदाब मनोरा पायाभरणी, मनोरा उभारणी व तारा ओढताना संबंधित जमिनीवरील बाधित क्षेत्रातील पीक/फळझाडे/इतर झाडांचे नुकसान झाल्यास संबंधित जमीन मालकास नुकसानभरपाई देण्यात यावी.
- (२) अस्तित्वात असलेल्या अति उच्चदाब वाहिन्यांची क्षमतावाढ वा आधुनिकीकरण करताना संबंधित जमिनीवरील बाधित क्षेत्रातील पीक /फळझाडे/इतर झाडांचे नुकसान झाल्यास नुकसानभरपाई देण्यात यावी.
- (३) अति उच्चदाब मनोरा अथवा वाहिनी उभारणी करताना शेतातील / जमिनीवरील बाधित क्षेत्रात होणा-या फळे वा इतर झाडांच्या नुकसानीचा पंचनामा फलोत्पादन अधिकारी, संबंधित शेतकरी, दोन साक्षीदार व संबंधित पारेषण कंपनीचे अधिकारी यांच्या समक्ष करण्यात यावा.
- (४) अति उच्चदाब मनोरा पायाभरणी, मनोरा उभारणी व तारा ओढताना नुकसान झालेल्या पिकांचा पंचनामा संबंधित शेतकरी, दोन साक्षीदार व पारेषण परवानाधारक कंपनीचे अधिकारी यांच्या समक्ष करण्यात यावा. सदर पंचनामाच्या क्षेत्रफळावरून व शासनाच्या संबंधित विभागाच्या प्रचलित धोरणानुसार नुकसानभरपाईची रक्कम निश्चित करण्यात यावी व त्यानुसार मोबदला संबंधित शेत/जमिन मालकास संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.
- (५) फळझाडांच्या बाबतीत तालुका कृषी अधिकारी/फलोत्पादन अधिकारी यांचे समक्ष मोका पंचनामा करताना फळ झाडांची संख्या, बुंध्याची जाडी, झाडांचे भविष्यातील उर्वरीत वय, सरासरी वार्षिक उत्पादन व त्यापासून मिळणारे उत्पन्न इ. बाबी विचारात घेऊन प्रती झाडांची किंमत निश्चित करावी व त्या आधारे एकूण नुकसान होणा-या झाडांचे मूल्यांकन तालुका कृषी अधिकारी / फलोत्पादन अधिकारी यांच्या कडून कृषी/फलोत्पादन विभागाच्या प्रचलित धोरणानुसार निश्चित करून घ्यावे व त्यानुसार मोबदला संबंधित शेत/जमिन मालकास संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.
- (६) फळ झाडांच्या व्यतिरिक्त बाधित क्षेत्रातील इतर झाडांच्या (वन विभागाच्या घोषित यादीमध्ये समावेश नसलेली झाडे) होणा-या नुकसानभरपाईपोटी देय होणारा मोबदला संबंधित

विभागाकडून मुल्यांकन प्राप्त करून घेऊन संबंधित शेत/जमिन मालकास संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.

- (७) खाजगी जमिनीवर वन विभागाच्या घोषित यादीमध्ये (वर्गीकृत) समावेश असलेल्या बाधित क्षेत्रातील झाडांच्या होणा-या नुकसानापोटी देय होणारा मोबदला संबंधित वन विभागाकडून मुल्यांकन प्राप्त करून घेऊन तो संबंधित शेत/जमिन मालकास संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.

इ) वन/केंद्र/राज्य/केंद्र शासनाचे अंगीकृत प्राधिकरणाच्या जमिनीबाबत:

- (१) वन विभागाच्या जमिनीतून अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्या उभारल्या जात असतील तर अशा वन जमिनीच्या नुकसानापोटी वन विभागाच्या प्रचलित नियमानुसार देय होणारा मोबदला संबंधित वन प्राधिकाऱ्याने मुल्यांकन करून प्रमाणित केल्यानंतर तो संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने वन विभागास त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.
- (२) वन विभागाने वाटप केलेल्या वनपट्टाधारक जमिनीसंबंधात वन विभागाच्या अटी व शर्तीच्या अधिन राहून संबंधित वनपट्टाधारकास नुकसानभरपाईचा मोबदला संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.
- (३) केंद्र शासन तथा केंद्र शासनाची प्राधिकरणे यांच्या मालकीच्या जमिनीसंदर्भात केंद्र शासनाच्या संबंधित मंत्रालयाच्या प्रचलित/विहित नियमानुसार व कार्यपद्धतीनुसार जमिनीच्या नुकसानापोटीचा मोबदला संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.
- (४) शासकीय / निम-शासकीय संस्थेने त्यांची जागा/जमिन भाडेतत्वावर खाजगी व्यक्ती/संस्था यांना दिली असल्यास अशा जागेच्या/जमिनीच्या नुकसानापोटीचा मोबदला संबंधित पट्टाधारक/लीज धारक यांना सदर शासन निर्णयामध्ये विहित कार्यपद्धतीनुसार संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.

ई) उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समितीची कार्यक्षमता व कार्यपद्धती:

- (१) अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी व त्याकरिता लागणा-या मनो-याने बाधित होणा-या तथा झालेल्या जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदला ठरविण्यासाठी जिल्हातील उप विभाग निहाय उपविभागीय अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समिती दि. ०२.११.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये खालीलप्रमाणे स्थापन करण्यात आली आहे:-

अ.क्र.	पदनाम	समितीतील पद
१	उप विभागीय अधिकारी (प्रांताधिकारी)	अध्यक्ष
२	उप अधीक्षक भूमी अभिलेख	सदस्य
३	सहाय्यक संचालक, नगर रचना मुल्यांकन (संबंधित विभाग)	सदस्य
४	तालुका / उप विभागीय कृषी अधिकारी	सदस्य
५	संबंधित दुय्यम निबंधक	सदस्य
६	संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीचे प्रतिनिधी	सदस्य
७	राज्य पारेषण उपक्रम (महापारेषण) यांनी उपविभाग निहाय प्राधिकृत केलेला, किमान कार्यकारी अभियंता दर्जाचा अधिकारी	सदस्य सचिव

- (२) राज्य पारेषण उपक्रमाने वरील उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समितीसाठी अ. क्र. ७ नुसार उप विभागनिहाय कार्यकारी अभियंता/ तत्सम दर्जाच्या अधिकाऱ्याच्या नियुक्तीचे आदेश हा शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर विनाविलंब पारित करावेत.
- (३) संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीमार्फत अति उच्चदाब मनो-याने व्याप्त जमिनीचा तसेच वाहिनीच्या पट्ट्याखाली येणा-या जमिनीचे मोजमाप वरील “ब (३)” व “क (५)” नुसार पंचनामा करून उक्त समितीच्या सदस्य सचिव यांनी संबंधित उप विभागीय अधिकारी (प्रांत अधिकारी) तथा समिती अध्यक्ष यांच्याकडे जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटीचा मोबदला निश्चितीचा प्रस्ताव सादर करावा.
- (४) प्राप्त प्रस्तावाच्या अनुषंगाने उप विभागीय अधिकारी (प्रांत अधिकारी) तथा समिती अध्यक्ष यांनी सदर प्रस्ताव समितीमधील इतर सदस्य यांची ३० दिवसांत बैठक आयोजित करून त्यावर समितीने विनाविलंब निर्णय घ्यावा.
- (५) उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समितीने मुल्यांकन निश्चित केल्यानंतर मुल्यांकनाबाबतच्या सर्व बाबी योग्य असल्यास संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीला शेत/जमिन मालकास/धारकास निश्चित केलेला मोबदला अदा करण्यासाठी ७ दिवसांच्या आत आदेश पारित करावेत.
- (६) उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समितीच्या अध्यक्षाने आदेश पारित केल्यानुसार संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीने ३० दिवसांत संबंधित शेत/जमिन मालकास नुकसानभरपाईपोटीचा देय होणारा मोबदला त्यांच्या महसूलातून अदा करावा.

उ) जिल्हास्तरीय अपिलिय समितीची कार्यकक्षा व कार्यपद्धती:

- (१) अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी व त्याकरिता लागणा-या मनो-याने बाधित होणा-या तथा झालेल्या जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदल्या संदर्भात जिल्हास्तरीय अपिलीय समिती

संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. ०२.११.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये खालीलप्रमाणे स्थापन करण्यात आली आहे:-

अ.क्र.	पदनाम	समितीतील पद
१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	संबंधित उप विभागीय अधिकारी (प्रांताधिकारी)	सदस्य
३	राज्य पारेषण उपक्रम (महापारेषण) यांनी प्राधिकृत केलेला प्रतिनिधी	सदस्य
४	संबंधित पारेषण परवानाधारक कंपनीचा प्रतिनिधी	सदस्य

- (२) राज्य पारेषण उपक्रमाने वरील जिल्हा स्तरीय अपिलीय समितीसाठी अ. क्र. ३ नुसार जिल्हा निहाय अधीक्षक अभियंता/ तत्सम दर्जाच्या अधिकाऱ्याच्या नियुक्तीचे आदेश हा शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर विनाविलंब पारित करावेत.
- (३) उप विभागीय स्तरावरील मुल्यांकन समितीने जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटीच्या मोबदल्या संदर्भात दिलेल्या आदेशाविरुद्ध संबंधित शेत/जमिन मालकास/धारकास किंवा पारेषण परवानाधारक कंपनीस आदेश प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसात संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित करण्यात आलेल्या अपिलीय समितीकडे लेखी अपील दाखल करता येईल.
- (४) सदर अपिलीय समितीने दाखल अपिलावर उप विभागीय स्तरावरील मुल्यांकन समितीकडून अहवाल मागवून रितसर सर्व संबंधितांची सुनावणी घ्यावी.
- (५) सुनावणी दरम्यान अपिलार्थींची बाजू ऐकून शासन निर्णय उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दिनांक ०२ नोव्हेंबर २०२२ मधील तरतुदीनुसार सखोल तपासणी करावी.
- (६) संबंधित अपिलार्थींना आपली बाजू मांडण्यासाठी पुरेशी संधी दिल्यानंतर अपिलात तथ्य वाटल्यास अपिलीय समिती उप विभागीय स्तरीय समितीने पारित केलेल्या आदेशाचे स्वतः पुर्नमुल्यांकन करेल किंवा प्रकरण पुर्नविचारार्थ उप विभागीय स्तरीय मुल्यांकन समितीकडे पाठवेल किंवा अपिल फेटाळेल. जिल्हा स्तरीय अपिलीय समिती त्यांचा आदेश उचित कारणमिमांसेसह (Speaking Order) निर्गमित करेल.
- (७) जिल्हास्तरीय अपिलीय समितीने समितीकडे अपिल दाखल झाल्यानंतर अपिल जास्तीत जास्त ६० दिवसात निकाली काढावे.
- (८) अपिलीय समितीने जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदल्यासंदर्भात पारित केलेल्या आदेश/निर्णयाविरुद्ध संबंधित शेतक-यास/जमिन मालकास/धारकास/पारेषण परवानाधारक

कंपनीस संबंधित सक्षम न्यायालयाकडे दाद मागता येईल. अन्य ठिकाणी अपिल / निवेदन दाखल केल्यास त्याची दखल घेतली जाणार नाही.

ऊ) अपवादात्मक / असाधारण परिस्थितीबाबत:

उप विभागीय स्तरीय मूल्यांकन समितीने अपवादात्मक/असाधारण परिस्थिती, प्रकल्पाचे महत्व व प्रकल्पास होणारा विलंब विचारात घेऊन जमिनीच्या मूल्यांकनाबाबत जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी मोबदल्याबाबत उचित निर्णय घेऊन मोबदल्याचे आदेश पारित करावेत.

२. वरीलप्रमाणे निश्चित केलेल्या कार्यकक्षा व कार्यपद्धतीनुसार ६६ के.व्ही. व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या अति उच्चदाब पारेषण वाहिन्यांसाठी उभारण्यात येणा-या मनो-याने व्याप्त जमिनीचा तसेच अति उच्चदाब पारेषण वाहिनीच्या पट्ट्याखालील जमिनीचा नुकसानभरपाईपोटी मोबदला संबंधित शेतकरी/जमिन मालक यांना विहित मुदतीत अदा करण्याबाबत सर्व संबंधितांनी आवश्यक ती कार्यवाही करावी असे आदेश या शासन निर्णयान्वये देण्यात येत आहेत.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२१२०११२४८५९९६१० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुरेश रेडेकर)

सहपत्रे :- परिशिष्ट अ, ब, क (१,२,३) व ड

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ७) सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य.
- ८) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव
- ९) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
- १०) मा. उप मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
- ११) सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
- १२) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

- १३) सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
- १४) प्रधान सचिव, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १५) मुख्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई.
- १६) राज्य मुख्य सेवा हक्क आयुक्त, राज्य सेवा हक्क आयोग, मुंबई.
- १७) प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, १ ला मजला, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई- ४०० ०३२
- १८) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महा संचालनालय, मुंबई.
- १९) सर्व विभागीय आयुक्त.
- २०) सर्व जिल्हाधिकारी.
- २१) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
- २२) सर्व आयुक्त, महानगरपालिका.
- २३) मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख.
- २४) महालेखापाल लेखा-१ (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई- ४०० ०२०
- २५) महालेखापाल लेखा-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई- ४०० ०२०
- २६) महालेखापाल लेखा-१ (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर
- २७) महालेखापाल लेखा-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूर
- २८) अधिदान व लेखाधिकारी, वांद्रे (पूर्व) मुंबई- ४०० ०५१
- २९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळ सुत्रधारी कंपनी, ३ रा मजला, हाँगकाँग बिल्डींग, हुतात्मा चौक, मुंबई- ४०० ०२३
- ३०) अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या., प्रकाशगंगा, वांद्रे- कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१
- ३१) अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१
- ३२) अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१
- ३३) सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, १३ मजला, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर क्र. १, कफ परेड, कुलाबा, मुंबई- ४०० ००५
- ३४) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण, औंध रोड, स्पायसर कॉलेज समोर, पशुसंवर्धन आयुक्तालया शेजारी, औंध, पुणे- ४११००७
- ३५) संचालक (प्रकल्प), महापारेषण कंपनी, मुंबई
- ३६) मुख्य अभियंता, राज्य पारेषण उपक्रम, महापारेषण कंपनी, मुंबई
- ३७) सर्व मुख्य अभियंता, अति उच्चदाब पारेषण मंडळ, वाशी/ पुणे/ कराड/ औरंगाबाद/ नागपूर/ अमरावती/ नाशिक

- ३८) कार्यकारी संचालक, पावर ग्रीड कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया, नारा-नारी रिंग रोड, संप्रतीनगर, नागपूर.
- ३९) संचालक (नगर रचना), पुणे
- ४०) सर्व उपविभागीय अधिकारी (महसूल)
- ४१) सर्व उपविभागीय अधिकारी (कृषि)
- ४२) सर्व सहायक संचालक (नगर रचना)
- ४३) सर्व उप अधीक्षक (भूमि अभिलेख)
- ४४) व्यवस्थापकीय संचालक, टाटा पावर ट्रान्समिशन कंपनी लि., होमी मोदी स्ट्रीट, मुंबई-०१
- ४५) अदानी ट्रान्समिशन इंडिया लि., अदानी हाऊस, अहमदाबाद-३८० ००९
- ४६) खारघर-विक्रोळी ट्रान्समिशन प्रा.लि., हॉलमार्क बिझनेस प्लाझा, वांद्रे (पुर्व), मुंबई-५१
- ४७) अमरावती पावर ट्रान्समिशन कंपनी लि., नांदगावपेठ, अमरावती-४४४ ६०२
- ४८) अदानी इलेक्ट्रिसिटी मुंबई इन्फ्रा लि., देविदास लेन, बोरीवली (प), मुंबई-४०० १००
- ४९) महाराष्ट्र इस्टर्न ग्रीड पावर ट्रान्समिशन कंपनी लि., सिव्हील लाईन्स, नागपूर-४४० ००१
- ५०) मुंबई ऊर्जा मार्ग लि., बेलापूर, नवी मुंबई-४०० ६१४
- ५१) सर्व मुख्याधिकारी नगरपरिषद/नगरपालिका/नगरपंचायत.
- ५२) जयगड पावर ट्रान्समिशन लि., वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पुर्व), मुंबई-५१
- ५३) उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, ऊर्जा प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
- ५४) वित्त विभाग (व्यय-१६), मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
- ५५) निवडनस्ती/ ऊर्जा-४, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

शासन निर्णय क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दिनांक ०१ डिसेंबर, २०२२ चे सहपत्र

परिशिष्ट - अ

अति उच्चदाब वाहिनीच्या मनोऱ्याने व्याप्त व वाहिनीच्या पट्ट्याखालील बाधित होणा-या शेत/ बिगर शेत (अकृषक) जमिनीचे मुल्यांकन कसे करावे या बाबतचे स्पष्टीकरणात्मक उदाहरण

समजा: १) ४०० के.व्ही. डी.सी. लाईनच्या “डी टाईप” मनोऱ्याच्या पायथ्याचे क्षेत्रफळ=

$$१८ \times १८ = ३२४ \text{ चौ.मी.}$$

२) वाहिनीखालील पट्ट्याच्या बाधित जमिनीचे क्षेत्रफळ = १०००० चौ.मी.

३) शेतजमिनीचा रेडी रेकनर हेक्टरी दर रुपये ३ लाख म्हणजेच शेत जमिनीचा चौरस मीटरचा दर = $३०००००/१०००० = ३०$ रु. प्रती चौ.मी.

४) शेतजमिनीचा गेल्या तीन वर्षात झालेल्या खरेदी-विक्री व्यवहाराचा सरासरी दर = रुपये ४ लाख प्रती हेक्टर म्हणजेच शेत जमिनीचा खरेदी-विक्री व्यवहारानुसार आलेला सरासरी प्रती चौरस मीटर दर = $४०००००/१०००० = ४०$ रु. प्रती चौ.मी.

५) बिगर शेतजमिनीचा (अकृषक) रेडी रेकनर दर = रुपये १०००/- प्रती चौ.मी.

६) मागील तीन वर्षात बिगर शेत जमिनीचे झालेल्या खरेदी-विक्री व्यवहाराचा सरासरी दर = रुपये ९००/- प्रती चौ.मी.

अ)मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी देय मोबदल्याचे मुल्यांकन:

१) शेत जमिनीसाठी-

- अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी ज्या शेत जमिनीतून जाते त्या शेताचे मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीचे क्षेत्रफळ= ३२४ चौ.मी. ---- वरील समजा येथील १ प्रमाणे
- वरील समजा ३ व ४ येथील शेतीचे हेक्टरी रेडी रेकनर दर व मागील ३ वर्षातील खरेदी-विक्री व्यवहाराच्या आधारे आलेला सरासरी दर यांची तुलना केल्यास सरासरी दर अधिक असल्याने, ४०० के.व्ही. डी.सी.क्यु. लाईनच्या डी टाईप मनो-याने व्याप्त जमिनीचे मुल्यांकन = $३२४ \text{ चौ.मीटर} \times ४० \times २ = \text{रु. } २५,९२०/-$

२) बिगर शेत (अकृषक) जमिनीसाठी-

- अति उच्चदाब पारेषण वाहिनी ज्या बिगर शेत जमिनीतून जाते त्या जमिनीचे मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीचे क्षेत्रफळ= ३२४ चौ.मी. ---- वरील समजा येथील १ प्रमाणे
- वरील समजा ४ येथील बिगर शेतजमिनीचा रेडी रेकनर दर= रुपये १०००/- प्रती चौ.मी.
- ४०० के.व्ही. डी.सी.क्यु. लाईनच्या डी टाईप मनो-याने व्याप्त जमिनीचे मुल्यांकन = $३२४ \text{ चौ.मीटर} \times १००० \times २ = \text{रु. } ६,४८,०००/-$

(* वरील समजा येथील ५ व ६ दरातील तुलनेनंतर असलेला अधिकचा दर)

ब) वाहिनीच्या पट्ट्याने व्याप्त जमिनीच्या नुकसानभरपाईपोटी देय मोबदल्याचे मुल्यांकन:

१) शेत जमिनीसाठी-

- i) वाहिनीच्या पट्ट्याने बाधित झालेल्या जमिनीचे क्षेत्रफळ = १०००० चौ.मी.---- वरील समजा २ प्रमाणे
- ii) वाहिनीच्या पट्ट्याने बाधित झालेल्या शेत जमिनीचे मुल्यांकन=१००००X४०*X३०%= रु. १,२०,०००/-
(*वरील समजा येथील ३ व ४ च्या दरातील तुलनेनंतर असलेला अधिकचा दर)

२) बिगर शेत (अकृषक) जमिनीसाठी-

- i) वाहिनीच्या पट्ट्याने बाधित झालेल्या बिगर शेत (अकृषक) जमिनीचे क्षेत्रफळ = १०००० चौ.मी. --- वरील समजा २ प्रमाणे
- ii) वाहिनीच्या पट्ट्याने बाधित झालेल्या बिगर शेत (अकृषक) जमिनीचे मुल्यांकन=१००००X१०००*X३०%= रु. ३०,००,०००/-
(*वरील समजा येथील ५ व ६ च्या दरातील तुलनेनंतर असलेला अधिकचा दर)

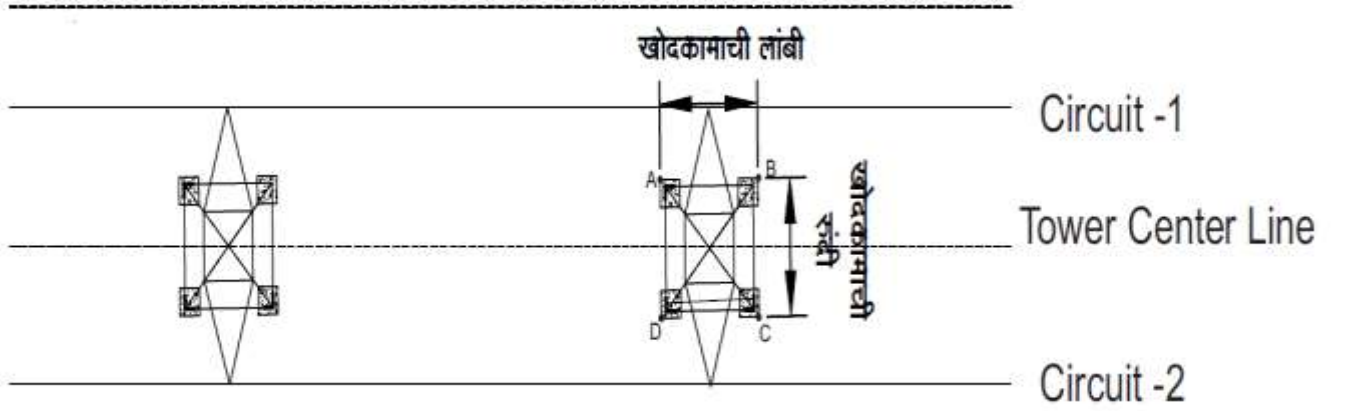
टीप: वरील समजा येथील १ ते ६ मध्ये नमुद केलेली आकडेवारी ही स्पष्टीकरणात्मक उदाहरणासाठी घेतली असुन त्याचा प्रत्यक्ष मोजमाप, दर व मुल्यांकन यांच्याशी संबंध नाही.

शासन निर्णय क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/ऊर्जा-४, दिनांक ०१ डिसेंबर, २०२२ चे सहपत्र

परिशिष्ट - ब

मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीचे क्षेत्रफळ मोजणीची कार्यपद्धती :

६६ के.व्ही. व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या पारेषण वाहिन्यांची मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीच्या मोजणीबाबतचे उदाहरणादाखल स्पष्टीकरणात्मक रेखाचित्र.

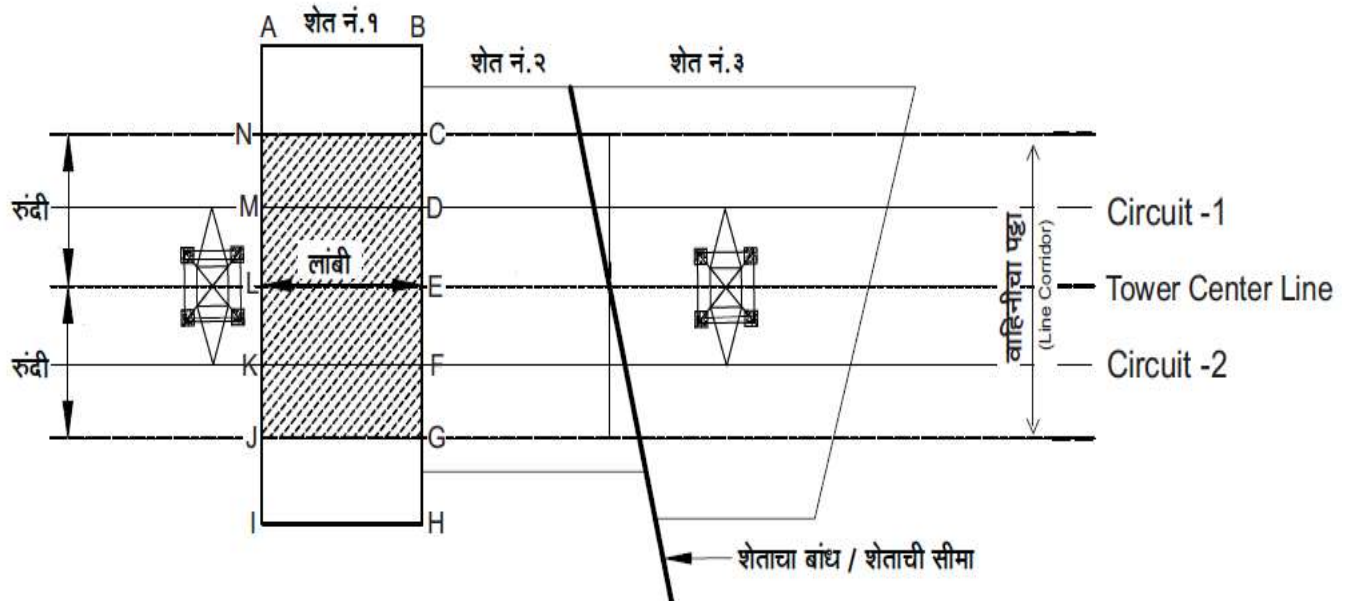
मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीचे क्षेत्रफळ (A-B-C-D) = खोदकामाची लांबी (A-B) X खोदकामाची रुंदी (B-C)

शासन निर्णय क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दिनांक ०१ डिसेंबर, २०२२ चे सहपत्र

परिशिष्ट - क (१)

वाहिनीचा पट्ट्याखालील बाधित क्षेत्राच्या मोजणीची कार्यपद्धती:-

६६ के.व्ही. व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या पारेषण वाहिनीच्या पट्ट्याखालील बाधित क्षेत्राच्या जमिनीच्या मोजणीबाबतचे उदाहरणादाखल स्पष्टीकरणात्मक रेखाचित्र.

शेत नं. १ येथील जमिनीच्या नुकसान भरपाई पोटीचा मोबदला देण्यासाठी वाहिनीच्या पट्ट्याने व्यापलेले क्षेत्रफळ (N-C-G-J-N)

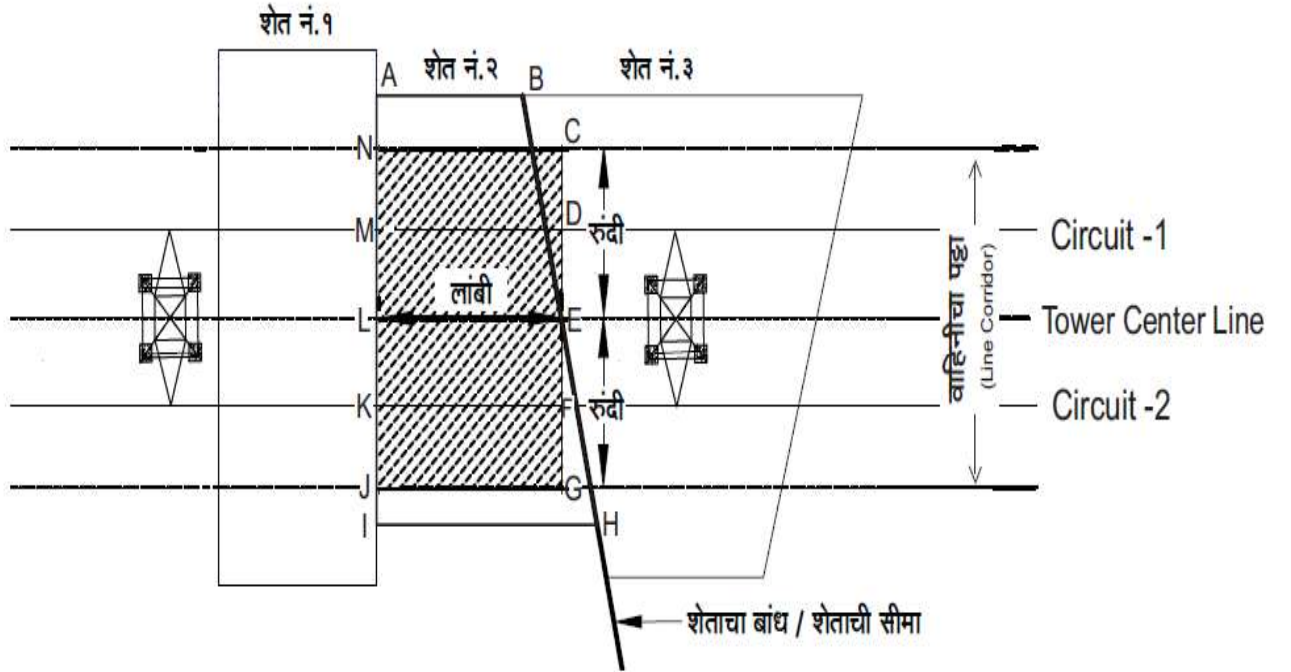
= लांबी (L-E) x रुंदी (C-E किंवा E-G किंवा N-L किंवा L-J) x २

शासन निर्णय क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दिनांक ०१ डिसेंबर, २०२२ चे सहपत्र

परिशिष्ट - क (२)

वाहिनीचा पट्ट्याखालील बाधित क्षेत्राच्या मोजणीची कार्यपद्धती:-

६६ के.व्ही. व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या पारेषण वाहिनीच्या पट्ट्याखालील बाधित क्षेत्राच्या जमिनीच्या मोजणीबाबतचे उदाहरणादाखल स्पष्टीकरणात्मक रेखाचित्र.

शेत नं. २ येथील जमिनीच्या नुकसान भरपाई पोटीचा मोबदला देण्यासाठी वाहिनीच्या पट्ट्याने व्यापलेले क्षेत्रफळ (N-C-G-J-N)

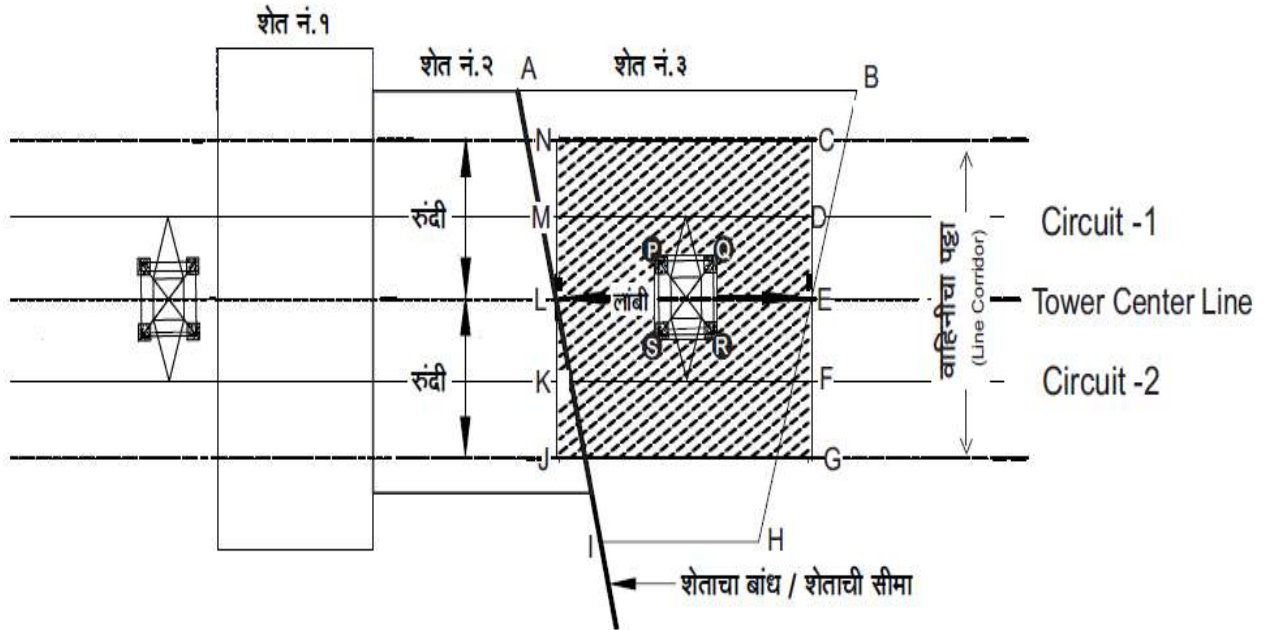
= लांबी (L-E) x रुंदी (C-E किंवा E-G किंवा N-L किंवा L-J) x २

शासन निर्णय क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/उर्जा-४, दिनांक ०१ डिसेंबर, २०२२ चे सहपत्र

परिशिष्ट - क (३)

वाहिनीचा पट्ट्याखालील बाधित क्षेत्राच्या मोजणीची कार्यपद्धती:-

६६ के.व्ही. व त्यापेक्षा अधिक क्षमतेच्या पारेषण वाहिनीच्या पट्ट्याखालील बाधित क्षेत्राच्या जमिनीच्या मोजणीबाबतचे उदाहरणादाखल स्पष्टीकरणात्मक रेखाचित्र.

शेत नं. ३ येथील जमिनीच्या नुकसान भरपाई पोटीचा मोबदला देण्यासाठी वाहिनीच्या पट्ट्याने व्यापलेले क्षेत्रफळ (N-C-G-J-N)
= लांबी (L-E) x रुंदी (C-E किंवा E-G किंवा N-L किंवा L-J) x २ = [मनोऱ्याने व्याप्त जमिनीचे क्षेत्रफळ (P-Q-R-S-P)]

शासन निर्णय क्र. पावामो-२०२१/प्र.क्र.१७०/ऊर्जा-४, दिनांक ०१ डिसेंबर, २०२२ चे सहपत्र

परिशिष्ट - ड

